

Putin Bitti Demeden Bitmeyecek!

Mesut Doğan

Daha iki gün önce 15 Eylül'de Çin ve hemen ardından 16 Eylül'de Hindistan tarafından terkedilmiş Putin'e nefes aldırılmadan 17 Eylül'de bir medya operasyonu da ABD'den geldi. CBS tarafından yayınlanan röportajda Biden, ["60 Minutes"](#) muhabirinin eğer Ukrayna karşı taarruzda başarılı olursa, köşeye sıkışacak Putin'in kimyasal veya nükleer silah kullanmayı düşünmesi halinde ona ne söyleyeceğini sorması üzerine şunları söyledi "Yapma. Yapma. Yapmayın. Bu İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana savaşın çehresini hiç olmadığı kadar değiştirecektir." Düşenin dostu olmamış.

Putin aldatılmış, yalnız, kaybetmiş, 'nükleer' imkan ve kabiliyeti olan irrasyonel otokrat bir 'vekil' bugün. Halbuki ne güzel başlamıştı her şey.

"Ukrayna'yı işgal etmeden hemen önce Çin ile Rusya ['no limit'](#) bir işbirliği içinde olduklarını ilan etmişlerdi. Bu açıklama daha sonra Ukrayna için yeşil ışık oldu. Putin Çin'in gazına gelmiş ve devasa hırsı ile Çin'nin (principle) vekili (client-proxy) olmuştu.

Bu açıklamanın mürekkebi daha kurumadan, Ukrayna işgalinin başlaması ile, Çin geri çekildi ve Putin'e siyasi olarak destek vermedi ama karşısında da olmadı. Ekonomik olarak Hindistan ile birlikte savaşı fonlamayı tercih etti. Ta ki son Şanghay İşbirliği Örgütü (ŞİÖ) zirvesine kadar. Özbekistan'daki ŞİÖ zirvesinde [Xi'nin endişe ve soruları](#) ile [Modi'nin açık açık Putin'i paylaması](#), gerçeği ortaya çıkardı. Putin terk edildi ve böylelikle Çin'in vekili Putin üzerindeki etkisi de ortadan kalktı.

Ukrayna-Putin savaşının biri gerçekleşmiş, başlangıçta iki hedefi vardı denebilir. Çin, yeni düzende, otokratlar cephesinde, Rusya'yı liderliğine ortak olarak görmek istemiyor, bu net. Bu nedenle gerçekleşen ilk hedef, tüm milli gücünü kaybetmiş bir 'Putin Rusya'sı' idi.

Her planın öngörülme veya öngörülse de engellenemeyen komplikasyonları olur. Vekiller savaşının da var. Vekil savaşlarında iki yakın tehlike vardır. Biri, vekiller kazandıkça, vekalet ettiklerine karşı kendilerini daha az bağımlı hissederler ve kendi başlarına hareket etmeye başlarlar. İkincisinde ise, vekiller kaybettikçe, vekalet ettiklerine karşı daha fazla kızgın olur ve kendi başlarına hareket etmeye başlarlar. Her hal ve kârda kendi başlarına hareket etmeye başlarlar. Bundan sebep Çin, vekili haline getirdiği Putin'i kontrol altında tutabilmek için Ukrayna'da hem kazandırmamalı hem de kaybettirmemeli idi. Böylelikle Rusya'nın tüm milli gücü bitecek ama yine de Putin ile devam edilebilecekti.

Çin'in yeşil ışığı ile girdiği Ukrayna'da siyasi olarak yalnız kalan Putin, askeri olarak da başarılı olamadı. Çünkü, Batı, Gürcistan (2008) ve Kırım'ın (2014) aksine bu sefer Putin'in vahşetine sessiz kalmayarak Ukrayna'yı başta askeri olarak her alanda desteklemiştir. Putin hiç beklemediği şekilde aynı anda iki taraftan kuşatıldı ve 'kaybeden vekil' oldu.

Rusya'nın milli güç unsurlarının tamamını altı ay içerisinde bitirdiği doğru, Rusya hala otokratlar cephesinde, ama artık sadece bir üye. Putin yalnızlaştıkça, aldatıldığının ve kazanamayacağını farkına

varıyor. Bu farkındalık onu çaresiz olarak tek bir yöne itiyor. Ukrayna-Putin savaşı başladığı ilk gün Ukrayna ve Rusya beraber kaybetmişti zaten. Putin ise, 'nükleer' gücü sayesinde masada kalabildi. Zira herkes biliyor ki Putin'i 'nükleer' alternatifini kullanmaktan alıkoyabilecek ne bir etik değeri ne de bir devlet kontrol mekanizması veya siyasetci-bürokrat kadro vardır.

İnsan hakları ihlalleri ve insanlığa karşı işlenen suçlara ve kimine göre 'soykırıma' kadar tırmandırılan gerilimde, Putin'in stratejik konvansiyonel (nükleer olmayan) ve stratejik olmayan ve/veya stratejik nükleer silahlar kullanım olasılığının uzmanlarca! dillendirilmeye başlanması bundan.

Savaşın henüz gerçekleşmeyen ikinci hedefi ise AB'nin, dağılmasa bile en azından, Birlik kendi içinde kuvvetlendikçe daha gür seslendirilen 'otonomi' gibi, 'Avrupa Ordusu' gibi, 'Avrupa Askerî Endüstrisi' veya 'Dijital bağımsızlık' gibi 'demokrasiler' cephesinin liderliğine ortaklık arzusunun terennümü olan iddialarından vazgeçirilmesi idi.

Enerji krizi ve enflasyon ile birlik sallanıyor, doğru, ama Almanya'nın beklenenin tam aksine direnmesi sayesinde, AB bir şekilde ayakta ve 'iddialarından' vazgeçmeden masada hala. Aslında önümüzdeki kış bu hedefin gerçekleştirilmesi için umut olmuştur. Dünyanın her yerinde medya ve bir çok insan var güçleri ile kışın ne kadar da soğuk geçeceğini, Avrupa'da enflasyonun nasılda yüzde bilmedin kaç yüz artıp yüzde altı seviyelerine tırmanacağını yazıp duruyordu. Macaristan, AB'ne resti çekmiş Rusya ile enerji anlaşması imzalayarak çoktan sur da bir gedik açmıştı bile. Birlik bozulacak, aşırı sağ partilerin liderliğine geçen ülkeler bir bir yaptırımlardan vazgeçeceklerdi. Böylelikle bırak otonomi konuşmayı, Polonya'ya gelen ABD askerlerinin sayısı arttıkça bayram eden bir Avrupa olacaktı.

Ne oldu ise oldu ama ansızın oldu. Savaşın bu ikinci hedefi henüz gerçekleşmeden, Rusya'yı hizaya getirerek hedefine ulaştığını ve kendi vaktinin geldiğini düşünen Çin, yanına Hindistan'ı da alarak, bir anda masayı devirdi. Çin'in Putin'in kendi başına hareket ederek sebep olabileceği yıkım riskini de göze alarak planlanandan önce Putin'den vazgeçmesi durumu bir anda başka seviyeye taşıdı. ABD şoka girdi, ancak üç gün sonra kızım sana söylüyorum gelinim sen anla diyebildi Biden kısık gözlerle: "Don't, Don't, Don't"

Özetle, Rusya hedefine ulaştığını ve kendi zamanının geldiğini düşünen Çin'in planlanandan önce Putin'den vazgeçmesi Ukrayna-Putin vekiller savaşını bitirdi ve aslında ABD-Birleşik Krallık cephesini de zora soktu. Çok düşük bir olasılık da olsa eğer gariban 'vekil' Putin, dünyayı yakmaz ise, bu hamle dengeyi otokratlar lehine değiştirebilir. Yeni dünya düzeni Çin'in ABD-İngiltere eksenine karşı mutlak galibiyeti ile kurulmuş olur ve birliğini muhafaza edebilmiş AB için de bir fırsat olabilir. Otokratlar cephesi planlandığı gibi Çin liderliğinde toplanırken, demokrasiler cephesinde planlananın aksine ABD-Birleşik Krallık eş başkanlığına AB üçüncü ortak olarak katılabilir.

Lakin, Putin aldatılmış, yalnız, kaybetmiş, 'nükleer' imkan ve kabiliyeti olan irrasyonel otokrat bir 'vekil' bugün. Kendisinden önceki vekillerin kaderini yaşayacak gibi görünüyor. İki fark olacak bu sefer ihtimal. Birincisi, kendisinden öncekilerde olmayan 'nükleer' güce sahip olduğu için yalnız mı gidecek, yoksa beraberinde herkesi de götürecektir mi? kararını Putin kendisi verecek. Putin bitti demeden bitmeyecek yani. İkincisi ise, önceki vekiller giderken faturayı sadece kendi halkları ödemişti. Ağır bir bedeldi, hala da

ödüyorlar. Lakin bu sefer Putin faturayı Ruslar ve Ukraynalılarla sınırlı tutmayacak, herkese kesecek gibi görünüyor.

Muhtemelen, "Çin" vaktinin geldiğine inanıyor ve artık kaderini ABD-Birleşik Krallık ikilisine bırakmak istemiyor. Vekillerin savaşını bitiriyor ve doğrudan mücadeleyi göze alıyor. Çin'i doğrudan hedef alan NATO'nun yeni Stratejik Konsepti yayınladıktan sonra, acele mi ediyorlar, acele mi ettiriliyorlar tartışması bir tarafa Çin'in bu kararının olası ilk meyvesi 'nükleer kış' olacak sanki.

Böyle bir kaosun nereye evrileceğini ise ancak yaşayabilenler görecektir. 2023 yaşlı dünyanın tarihinde 'yaşlı' bir yıl olmaz umarız.